

Kmet, delavec
in obrtnik
naj bo do narodu
vodnik!

Izhaja vsako sredo.
Naročnina:
za celo leto Din 30'—
za pol leta „ 15'—
za inozemstvo
za celo leto Din 50'—
Inserati po tarifu. — Pis-
menim vprašanjem naj
se priloži znamka za od-
govor. — Ne frankirana
pisma se ne sprejemajo.

Kmetski list

Glasilo „Slovenske Kmetске Stranke“.

Vsakdo vžival
vse sadove
svojega dela in
marljivosti!

Rokopisi se ne vra-
čajo. — Plača in toži
se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. — Telefon
inter. št. 2506. — Račun
pri poštni hranilnici
št. 14.194.

Naša politika in duhovniki.

Pred tremi leti je bila Slovenska ljudska stranka še v hudi opoziciji. Kruh opozicije pa je grenak, posebno v Beogradu, ker se tam doli še niso povzpeli do evropskega načela, da ima tudi opozicija državljanske pravice, ampak delijo dobrote samo vladnim strankam in njihovim pristašem, za vse drugo jim pa nič mar ni, pa magari vse od lakote pogine. Kar se pa denarja tiče, pa v Beogradu tudi vladnih strank ne priznavajo v enaki meri, ampak poznajo samo Srbijance. Za prečane imajo samo kakšne politične drobtine (velike župane itd.), drugega pa nič, najmanj seveda denar.

Te beograjske samogoltnosti pa SLS ni poznala, ali pa je mislila, da jo bo ravno ona skurirala (!). Pa se je silno zmotila!

V prepričanju torej, da bi mogla izmogniti Sloveniji, zlasti pa svojim lastnim gospodarskim in uradniškim pristašem kaj pomagati, so gospodarski in uradniški veljaki SLS, ki imajo v SLS (poleg škofa) odločilno besedo (katoliško akademsko starešinstvo, Gospodarska banka itd.), pritiskali na politično vodstvo SLS, da mora na vsak način in za vsako ceno v vlado.

Lansko leto se je dr. Korošcu res posrečilo, da je sklenil z beograjskimi oblastniki (cincarji) takozvani »blejski sporazum« in na podlagi tega je SLS vstopila v vlado.

Ko se je po Sloveniji razvedelo, kaj je skuhal dr. Korošec v Beogradu in da pojde v vlado, je zavladalo med klerikalci silno veselje in navdušenje. Njihovi »gospodarski krogi« so si že zadovoljno mencali roke v pričakovanju, kakšni silni milijoni se bodo privarili v Slovenijo iz Beograda v njihove blagajne, uradniki pa so se veselili napredovanja in dobrih služb. Klerikalnih slavospevov na dr. Korošca in njegove sposobnosti ni bilo ne konca ne kraja! Najbolj pa so se veselili klerikalci nad tem, da bodo sedaj, ko bodo v vladi, že pokazali tem prokletim radičevcem, po čem so klobase!

Razočaranje.

Danes je eno leto, odkar se solnči SLS v milosti beograjske pokvarjene gospode. To leto je leto bridkih razočaranj za SLS! Beograjska gospoda je postavila pred SLS velikansk škaf najbolj umazanih pomij, ki jih je morala mirno požreti, predno je bila spoznana za vredno, da sede njeni zastopniki v vladnih klopeh. Pomagati so morali reševati korupejioniste — priznamo, da proti njihove- mu boljšemu prepričanju — glasovati so morali v ministrskem svetu za zakon, ki je bil skrajno nevaren našemu vseučilišču, glasovati so morali za »vthotapljeni paragraf« na korist bogatim delniškim družbam in na ogromno škodo slovenskih občin in glasovati so morali še za celo vrsto Sloveniji skrajno škodljivih zakonov, samo da bi vsaj nekaj dobili!

Kaj pa so dobili? Reci in piši: Enega sa-

mega velikega župana (drugi je baje »radikal«) in pa nekaj svojih pristašev uradnikov so spravili pod streho! To je vse!

Slovenski kmetje niso dobili nič! Dobivajo samo to, kar so oblastne skupščine potegnile iz ljudskega žepa! Centralna vlada ni dala za slovensko kmetijstvo niti toliko kakor prejšnja leta.

Slovenski trgovci in obrtniki nimajo od vlade SLS nič. Rajši plačujejo danes še več davka kot prej. Slovenski delavci nimajo od vlade SLS nič.

Pač pa opazujemo na vseh straneh strahovit gospodarski propad in strahovito gospodarsko nazadovanje. Iz Slovenije so iztisnili lansko leto še 8 milijonov dinarjev več davka kakor prejšnja leta! Zato pa pojo bobni na vseh straneh, kmetje in delavci pa milo obračajo svoje oči v nebo za pomoč! Pa je ni!

Obupen položaj za SLS.

Tega položaja na deželi se je SLS ustrašila. Zaupniki SLS na deželi, zlasti duhovniki, ki so se vpregli v nevhvaležno politično službo pri SLS, niso gluhi in oni jako dobro slišijo preklinjanje ljudstva nad takimi razmerami. Oni dobro vidijo, kako so začeli kmetje zmajevati z glavami, ne sicer v njihovi prisotnosti, zato pa toliko bolj takrat, če so kmetje sami med seboj! Posvetni in duhovniški zaupniki SLS na deželi dobro čutijo, kako pada med kmeti vera v vsegamogočnost dr. Korošca in njihovih prijateljev, ki so lansko leto obljubljali volilcem na kmetih mleko in med, sedaj pa, ko so na vladi, jim še enega lonca neslanega kropla ne prinesejo iz Beograda domov! Oni dobro vidijo in slišijo, kako se kmetje tipajo po praznih žepih in pravijo: »Kaj, hudiča, kaj nam niso nič prinesli? Ali mar ne znajo drugega kakor samo jemati? Hudič jih vzemi vse skupaj!« Vse to klerikalna gospoda prav dobro vidi in sliši in ko to posluša, obhaja klerikalno gospodo silen strah, češ: »kaj bo, kaj bo, če se nam še pohlevni slovenski kmet zmuzne z naše vrvice?«

Nobene stvari na svetu se namreč posvetna in duhovna gospoda tako strahovito ne boji, kakor če bi se kmečka masa enkrat osamosvojila in začela misliti z lastnimi možgani!

In nobene stvari se pokvarjena gospoda ene in druge sorte tako strašno ne boji, kakor če bi se kmečki velikan enkrat prebudil in zaklical gospodi: »Marš ven vsi skupaj! Mi se ne damo od nikogar več komandirati in farbati, ampak hočemo komandirati sami, ker smo sami dovolj pametni!

Te »kmečke nevarnosti« se gospoda, zlasti klerikalna, silno dobro zaveda in zato naperja vse sile, da se reši in da uporno kmečko ljudstvo znova priveže na svojo verigo.

Politika na prižnici.

V svoji najhujši sili so zato posegli po starem sredstvu in hočejo svojo polomljeno

politično barko rešiti — z vero! Kakor da bi kdo veri kaj hotel!

Na tisoče naših pristašev je katoličanov, ki čisto v redu izpolnjujejo svoje verske dolžnosti. Velik del teh pa je skoro vsako nedeljo priča, kako grmi s prižnic nedeljo za nedeljo ne Kristusov nauk, ampak sama politika in samo politična hujskarija na korist SLS!

Vse kaže, da se to brezbožno početje vrši na komando od zgoraj!

Posebno naša stranka in naš »Kmetski list« je v obilni meri deležen tega hujskanja. To nas sili, da tudi mi v tej zadevi izrečemo svojo besedo.

Kdo in kaj smo mi?

Vsako otroče v Sloveniji danes ve, da smo mi posvetna, politična stranka. Predmet naše politike so samo stanovske koristi kmečkega stanu. In prav nič več!

Mi nismo nobeni misijonarji in nobena verska sekta. Nas se politično prav nič ne tiče, kakšno vero ima kdo. Mi se prav nikjer in nikdar ne vtikamo v versko življenje naših političnih pristašev, ker to ni naša naloga in se s takimi stvarmi mi niti pečati ne maramo. To je pač stvar duhovnikov, in o takih zadevah naj se kmetje pomenijo s svojimi duhovniki (s katoliškimi, s protestantskimi ali s turškimi itd., kakršne vere je pač ta ali oni).

Naš namen je samo ta, da združimo vse kmete v Sloveniji, ki se zavedajo svojih skupnih kmečkih interesov, v enotno in močno kmečko politično in stanovsko organizacijo, ki je vsled svoje številnosti edino poklicana, da prevzame v demokratični državi, v kateri odločuje večina ljudstva, politično vodstvo in politično komando v svoje roke — brez komande pokvarjene gospode ene in druge vrste!

Zato mi nikakor ne moremo odklanjati n. pr. sodelovanja protestantskih slovenskih kmetov v Prekmurju. Za nas oni niso ne katoliki in ne protestanti, ampak v prvi vrsti kmetje, ki so ravno tako zatirani kakor njihovi katoliški tovariši, ravno tako lačni in ravno tako pomoči in podpore potrebni.

Če pa smatra kakšen katoliški duhovnik za potrebno, da te protestante izpreobrača h katoliški veri, ali pa če smatra protestantski pastor za primerno, da pridobiva ljudi za svoj »hlev«, moramo reči, da nas ta verska vnema pušča politično popolnoma hladne. Take stvari naj opravi duhovščina med seboj, kakor ve in zna.

Za nas je kmet samo kmet in nič drugega! Če ta kmet opravlja poleg svojih kmečkih tudi še svoje verske dolžnosti, mi nimamo nič proti temu. Mi kot politiki ne bomo nikogar pehali v pekel, pa tudi v nebesa ne bomo nikogar vlekli za lase, kajti mi kot politična in stanovska kmečka stranka se brigamo samo za ta svet, skrb za dušni blagor vernikov pa moramo prepuščati duhovnikom, ki so tudi plačani za to!

Stališče našega lista.

Dosledno temu stališču piše vedno tudi »Kmetski list«. Mi nikoli še nismo razmotrivali vprašanja »Ali je Bog, ali ga ni« in ga tudi ne bomo. S tem naj se peča n. pr. dr.

Ušeničnik, ki je profesor bogoslovja in je za to tudi plačan. Tako je tudi z ostalimi verskimi vprašanji, kajti mi nismo »Bogoslovni vestnik«, ampak smo pač »Kmetijski list«, ki si je postavil za nalogo, da brani in zagovarja posvetne dobrine kmetov v Sloveniji.

Na tisoče naših naročnikov in bralcev nam je priča, da se mi še nikdar nismo zaletavali v kakšne verske nauke katerekoli vere in se tudi ne bomo. Če pa včasih »napademo« duhovnika dr. Korošca ali kakega drugega duhovnika, ga ne prijemamo kot duhovnika (kakor da bi učil kakšno krivo vero v cerkvi), ampak ga prijemamo kot politika, ker se zavedamo žalibog le prepogosto, da je ta politika (ne vera!) za slovenske kmete škodljiva.

In s popolnoma mirno vestjo rečemo: »Kdorkoli bo delal tako posvetno politiko, da jo bomo s polnim prepričanjem spoznali za kmetom škodljivo, tega bomo napadali z vso silo brez ozira na njegov posvečen ali neposvečen stan, pa naj bo to sam papež ali pa prezident republike! V tej točki ne poznamo in ne bomo poznali nobenih ozirov. Advokat ali zdravnik, duhovnik ali cestni pometač — mi bomo branili kmečke koristi proti vsakomur, kdorkoli jim hoče škodovati!

Nikdar pa ne bomo nikogar napadali zaradi njegove vere ali njegovih verskih naukov. To ni naša stvar. Če bo verske nauke vsak tako pustil pri miru kot mi, duhovniki vseh ver lahko večno zahvalno pesem pojo!

Politika in duhovniki.

S tem, kar smo povedali zgoraj, pa nečemo reči, da se duhovnik ne bi smel pečati s politiko. Mi pravimo, da je celo dobro, če se peča. Duhovniki so namreč šolani ljudje, med njimi so tudi zelo brihtni ljudje (pokojni dr. Lampe!) in zato je prav lahko mogoče, da ima tudi duhovnik jako dobre in zdrave politične misli. Zakaj pa ne?

Ali eno je, kar moramo povedati: Če nam razlaga duhovnik politične stvari, naj nikar ne zahteva, da bi jih morali mi sprejemati kot verske resnice!! V verskih zadevah priznavamo duhovnikom brez vsakega pridržka nezmotljivost, toda v posvetnih, političnih stvareh ima duhovnik lahko prav ali pa tudi ne!

Med nami žive zdravniki, ki so v svoji stroki naravnost znameniti. Nikdar pa še nismo slišali, da bi kakšen zdravnik zahteval od ljudi, naj mu na račun brezpogojne vere v njegove zdravniške sposobnosti tudi v politiki brezpogojno verjamejo! Stvar je namreč ta, da je najslavnejši zdravnik lahko v politiki silen nesposoben! Lahko je pa tudi zelo sposoben, ni pa, da bi to moral biti!

Med nami žive imenitni advokati in profesorji. Eni poznajo izvrstno vse paragrafe, drugi pa vse znanosti celega sveta. Toda v politiki? Lahko so dobri, so pa lahko tudi silno nerodni in celo nesposobni, kajti politika je nekaj čisto drugega kakor n. pr. jezikoslovje ali pa računarstvo.

Prav tako je z duhovniki. Oni lahko izvrstno poznajo verske nauke in verske znanosti. Toda v politiki? V politiki velja tudi za bogoslovce to, kar velja za zdravnike, advokate itd. Politika ne pozna nobene nezmotljivosti kakor vera.

Zato pa je duhovnik kot svoboden državljani politično merodajen le toliko kakor vsak drug človek. V politiki duhovnik ni nezmotljiv in če on zastopa kakšno politično mnenje, je njegovo mnenje podvrženo kritiki in svobodni presoji.

Zlorabe.

Sramotno pa je in grda zloraba vere je to, če duhovnik vlači politične stvari, v katerih ni nezmotljiv, na prižnico in v cerkev sploh, kajti s tem vzbuja nehote pri vseh mislečih ljudeh vtis, da hoče »na prevaren način« (na

goljufiv način) pri svojih poslušalcih dati svojim, morebiti zmotnim in prosti presoji podvrženim političnim mislim veljavo nezmotljivih verskih resnic!

Tako postopanje se ne da označiti drugače kot z besedo: zavedno varanje ljudstva!

Dandanes nihče ne brani duhovniku stopiti med ljudi izven cerkve in jim tam razlagati ali agitirati za svojo politiko, kjer lahko drugi tudi ugovarjajo. Če so politične misli tega ali onega duhovnika pravilne, bodo gotovo prodrle tudi izven cerkve! Če pa niso pravilne ali dobre, pa jih hoče duhovnik vseeno uveljaviti na ta način, da jim daje v cerkvi s prižnice nezmotljivi verski značaj, potem je to silno sramotno in grdo početje, ki je za duhovnika nedostojno.

Zato pravimo mi: Ven s politiko iz cerkve med narod, kjer vlada prosta beseda in svo-

bodna kritika! Zunaj cerkve naj se tudi duhovnik poskuša uveljaviti v politiki kakor vsak drug svoboden državljani! Če bo povedal kaj dobrega, pametnega in koristnega, bo gotovo prodril, če pa ne, bo pa propadel. Svet se zaradi tega gotovo ne bo podrl!

To je naša mirna in odkrita beseda, napisana kmetom v korajžo, gospodom duhovnikom pa v premislek, če hočejo sploh naše besede premisliti. Jako se pa motijo gospodje, če mislijo, da nas bodo ugnali z zlorabami. Kakšne posledice to rodi, vidimo v dunajski škofiji in gospodom duhovnikom v Sloveniji bi prav zelo priporočali, če bi prebrali neke znane številke dunajskega škofijskega lista! Tam, kjer znajo vsi ljudje brati in pisati, ne gre tako kot n. pr. v Italiji, kjer je 95 procentov babjevskih analfabetov!

A. Prepeluh.

Sleparija z „enakopravnostjo“.

Belgrajska pokvarjena gospoda se prav rada sklicuje na tiste paragrafe v naši državni ustavi, kjer je rečeno, da smo vsi državljani »enakopravni«.

Tako stoji res zapisano in tiskano na potpežljivem papirju. V praksi pa je vse govoričenje o neki enakopravnosti tak kolosalen švindal, da mu ga na svetu ni para.

Mi smo že večkrat povedali, kakšna je naša »enakopravnost« pri davkih. Mi smo povedali na podlagi točnih uradnih števil, ki jih je ugotovil bivši radičevski minister dr. Krajač, da plačuje Slovenija okoli 1100 dinarjev davka letno na vsako osebo (torej vsak hlapec, vsaka dekla, vsak otrok in pastir plača toliko, če bi se davek razdelil na vsako glavo posebej), vsak Srbijane pa plača komaj 400 dinarjev na leto!

Pa bo mogoče kdo rekel: Bo pa od sedaj zanaprej boljše, ko smo dobili »izenačenje davkov«.

Ljudje, ki tako govore ali pa na to verjamejo, so na strašno krivi in napačni poti.

Mi imamo namreč že en davek, ki je »izenačen«, to je davek na poslovni promet. Po zakonu bi morali plačevati ta davek vsi trgovci itd. v celi državi enakomerno, t. j. kolikor kdo napravi »gšefta«, toliko odstotkov bi moral plačati na davek na poslovni promet.

Uradne številke pa pravijo, da je plačala beraška Ljubljana tega davka okoli 12 milijonov dinarjev, premožnejši Zagreb okoli 30 milijonov dinarjev, nad vse bogati Beograd pa, kamor se stekajo milijarde iz cele države, pa reci in piši: cela dva milijona dinarjev!

Sedaj pa povejte: Ali je beseda o »enakopravnosti« švindal ali ni?!

Iz navedenega primera se vidi dovolj jasno, kako znajo beograjski cincarji razlagati »enakopravnost«. Oni pač sklenejo zakon, ki velja za vse, toda tega zakona ne izvršujejo za vse v enaki meri, ker ga nočejo izvrševati.

Iz tega primera pa lahko sklepamo čisto določno in jasno, kako bo z izenačenjem davkov sploh, s katerim se zlasti naši klerikalci tako hvalijo. Bo prav tako, kakor z davkom na poslovni promet: Zakon bo veljal za celo državo — na papirju, šraufali bodo pa samo prečane! Mi bomo plačevali, da bomo črni, Srbijanci se nam bodo pa lepo smejali v pest, češ, le plačujte, kostruni prečanski, zakaj ste pa leta 1918. tako drli v Beograd pod našo komando?

Prav posebno bomo čutili vso težo »izenačenega« zemljiškega davka.

Poslanec Juraj Demetrovič je natančno izračunal, da bi odpadlo po novem zakonu na Srbijo (če se stavi katastrski čisti donos proračuna na današnje dinarje) 38 procentov vsega zemljiškega davka. V resnici so pa ra-

čuni narejeni tako, da bo plačala Srbija samo 18 procentov nove zemljarine, vse drugo pa bodo plačali prečani! Znati je pač treba, in Srbijanci znajo!

Katastralni čisti donosi bodo znašali po novem:

Hrvaška	607 milijonov dinarjev
Vojvodina	1524 milijonov dinarjev
Slovenija	250 milijonov dinarjev
Bosna	375 milijonov dinarjev
Srbija	450 milijonov dinarjev
Dalmacija	60 milijonov dinarjev
Davku podvržena zemljišča pa merijo:	
Hrvatska	3,740.000 hektarjev
Vojvodina	2,310.000 hektarjev
Slovenija	1,550.000 hektarjev
Dalmacija	1,250.000 hektarjev
Bosna	2,500.000 hektarjev
Srbija	3,900.000 hektarjev

V procentih znaša od celokupne površine države:

Srbija	42 procentov
Bosna	20 procentov
Dalmacija	5 procentov
Hrvatska	15 procentov
Slovenija	6 procentov
Vojvodina	11 procentov

Srbija ima torej trikrat več zemlje kakor Hrvaška, davku podvrženega zemljišča pa le ravno toliko kakor Hrvaška. Srbija je sedemkrat večja kot Slovenija, davku podvrženega zemljišča pa ima le trikrat toliko!

Tako izgleda sleparija z »izenačenjem davkov« v praksi in v resnici.

Še bomo plačevali mi Slovenci in še kako! Kolikor bolj pa bomo plačevali, toliko bolj bomo slavo peli ob desetletnici »ujedinenja« in »jugoslovenstva« in davčnega »izenačenja« vsem, ki so nam tako mehko postlali!

P.

Prebujenje.

(Dopis iz kmečkih vrst.)

Meseca maja se prebujajo vsa narava k novemu življenju. Vse se giblje po njivah in travnikih, po gozdovih in pašnikih. Vsa narava je oživljena in novo življenje vliva tudi ljudem novo upanje v srca na boljše čase.

Toda za koga klije to novo življenje? Mar za kmeta-trpina?

Oj ti nesrečni kmet-trpin; Prebudi se vendar enkrat tudi ti in poglej v solnce, ki te obseva! Dober gospodar si ti, slovenski kmet, priden si in varčen, toda godi se ti pa od dne do dne slabše, ker ne vidiš in ne maraš solnca in ne maraš za novo življenje, ampak gledaš vedno le v temo sužnosti.

Za politiko in za organizacijo svoje strau-

ke se ne brigaš, zato pa si več en suženj gospode!

Ko bi ti, kmet, vedel, kako si močan! Tudi v tebi klije moč prebujene prirode, toda svoje moči ne znaš izkoristiti, ker nisi složen. Razepljen in razkosan si na celo vrsto strank, ki jih je ustvarila gospoda, da ti natakne jarem na vrat, samo ene stranke ne vidiš, ki je res tvoja: Ti ne vidiš tvoje lastne kmečke stranke! Ali more biti za kmeta še kakšna druga stranka kakor je kmečka? Ali ti ne pove že sam naslov stranke, kam da spadaš tudi ti? Ali te ne probuja naš »Kmetški list« že leta in leta in ti kliče, da stopi tudi ti v naše vrste, v vrste pravičnih in poštenih ljudi, ki hočejo že na tem svetu pravico in poštenje? Čeprav ne moremo zmagati v enem mesecu ali v enem letu, vendar je treba enkrat začeti! Če mi sami ne bomo uživali plodov svojega bôja, jih bodo pa uživali naši potomci, naši otroci in vnuki!

Kmetje, pozivam vas, da stopite v naše vrste, kajti edino v naši Slovenski kmečki stranki najdete svoj program, ki vas bo vodil do vašega pravega cilja. Sejte v svojo lastno korist dobro seme. Kakor ste dobri gospodarji, tako morete biti tudi dobri in vzorni politiki in videli boste, kaj boste sčasoma dosegli! Tako vam kliče kmet žuljavih rok, ki se mora tudi sam trdo boriti za košček svojega vsakdanjega kruha. Zavedajte se, da smo mi tisti, ki pridelujemo s svojim delom ves kruh, nam ga pa reže, sam vrag vedi po kakšni čudni pravici, po drobtinah tista gospoda, ki nič ne dela!

Zapomnite si torej sedaj, ko se vsa narava prebujata: Mati narava nas kmetov ni ustvarila samo za delo, ampak tudi za to, da mi sami odločujemo, kako bomo plodove našega dela delili! Ne bomo si pustili več rezati svojega težko pridelanega kruha od drugih, ampak mi ga hočemo rezati drugim, ker je naš! Za »vero in naprednost« naj se pretepa presita gospoda, mi pa se moramo boriti in se bomo borili za to, da bodo naše žene in naši otroci tudi siti in da bomo mi sami gospodarili nad plodovi svojega dela po naši volji.

Ne sme nam več gospodariti in gospodovati gosposka, ampak mi hočemo gospodstvo za sebe, šolani ljudje pa morajo služiti naši skupnosti, ne pa da hočejo gospodariti nad nami! Dolga stoletja je kmet hlapčeval in tlačil prej grajščinski, danes pa drugi gospodi, toda danes se tudi kmet prebujata in kliče: Dosti je hlapčevanja, dosti je sužnosti — sedaj pa hočem biti gospodar jaz in drugi morajo služiti interesom kmetov, ne pa narobe!

To pa bomo dosegli, če bomo složni in združeni v svoji Slovenski kmečki stranki. Gospodarstva blagoslovljene in neblagoslovljene jare gospode nad nami mora biti konec! Ne redi jara gospoda nas, ampak mi njo, in zato hočemo gospodariti mi nad »gospodo«, ki sploh kruha nima, če ji ga mi ne damo.

Kmet.

IZ STRANKE

Makole. Občni zbor krajevne organizacije SKS se vrši v nedeljo dne 20. maja t. l. po rani službi božji v gostilni Juršič v Makolah. Na zboru poroča delegat načelstva, Somišljeniki, vsi na občni zbor! — Predsednik.

Rogaška Slatina. Občni zbor krajevne organizacije SKS se vrši na binkoštno nedeljo 27. t. m. ob 9. uri dopoldne v Takalcah v gostilni Marije Drogenik. Tovariši se pozivajo, da se polnoštevilno udeležijo.

Šmarje pri Jelšah. Občni zbor krajevne organizacije SKS se vrši na binkoštno nedeljo 27. t. m. ob 2. uri popoldne pri tov. Smehu.

Občinske volitve.

Sevnica: SKS 105 glasov (7 odbornikov), SDS 71 glasov (5), SLS 136 glasov (10), SSJ 38 glasov (3). Dočim je SKS in SDS napredovala od zadnjih volitev za 36 glasov, so klerikalci nazadovali za 90 glasov. Nasilnemu in koruptnemu klerikalizmu klenka povsod zadnja ura.

Globoko: SKS 13 odbornikov, klerikalci 2 odbornika in delavci 2 odbornika.

Občinske volitve v Podzemlju. Dne 22. aprila smo imeli v Podzemlju občinske volitve. Volilcev je bilo 354, oddanih pa je bilo 236 glasov. Gospodarska lista je dobila 108 glasov in 8 odbornikov, Kmečka stranka 61 glasov in 4 odbornike, SLS pa 67 glasov in 5 odbornikov. Za župana je bil izvoljen bivši župan Janez Smuk, posestnik na Mlakah.

V občini Čepelje, srez Črnomelj, je za župana izvoljen naš tov. Jurij Šavor. — Toča je padala dne 17. aprila 2 cm debela in gosta, da je vse pobelila. Vinogradom in sadju je naredila po vsej Poljanski dolini ob Kolpi precej škode.

Mladinski vestnik.

Orlavas. II. redni občni zbor »Društva kmetških fantov in deklet Zimzelen« se bo vršil na praznik Vnebovhoda dne 17. t. m. v društveni sobi pri Lebarju s pričetkom ob 1. uri popoldne. Dnevni red je razviden iz vabil. Vsi, ki se zanimajo za naše društveno življenje, vljudno vabljeni. Udeležba za člane obvezna. — Odbor.

Orlavas. Tukajšnje Društvo kmetških fantov in deklet Zimzelen priredi na binkoštno nedeljo dne 27. maja t. l. predavanje o temi »Položaj Slovencev pod Italijo«. Predavatelj tajnik Zveze tov. Šimnovec. Kdor se zanima za življenje naših rojakov v tuji državi, ta naj ne zamudi tega predavanja. Prostor: društvena soba pri Lebarju. Začetek ob 3. uri popoldne. — Odbor.

D O P I S I

Iz mariborske okolice. — Nek dopisnik »Slov. Gospodarja« se silno repenči, da je g. Žeboč dosegel preložitve Reizmanovega klanca v Jarenini. Ugotavljamo, da g. Žeboč za nas kmete samo to doseže, da moramo plačevati zmirom večje davke. Kar pa se tiče okrajnega zastopa pa seveda lahko gospodarji, ker nima nobenega usmiljenja z ubogim davkoplačevalcem in ako bo šlo tako naprej, nas bo slavna gospoda odrila do bele kosti. Mogoče se bodo v kratkem tudi odprle oči onim klerikalnim zaslepljencem, ki nas pomagajo odirati s svojimi neumnostmi.

Iz Savinjske doline. Lansko leto je povodenj poškodovala most, ki je danes last zabukovškega državnega premogovnika. Prej pa ga je oskrboval g. Roblek. Dokler je bil most v privatnih rokah, je bilo vse dobro in tudi cesta je bila v redu. Odkar pa ima most v svoji posesti premogovnik, je pravi čudež, če še kdo more priti iz Zabukovice v Žalec. Ne gane se pa prav nihče, da bi se ta škandal popravil. Pred volitvami nas je sicer večkrat obiskal poslanec Hodžar, toda danes gospodje »ajmohtarji« za nas nimajo menda nič več časa, češ, volilne kroglice smo dobili, sedaj naj pa tisti trapasti kmetavzarji počnejo, kar jim je drago. Pri prihodnjih volitvah se bomo pa že drugače pogledali!

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Pri nas se nahaja v bližini cerkve gostilna, o kateri pravijo, da je »klerikalna«. Bolj daleč od cerkve pa je še ena gostilna, s katero g. župnik ni nič kaj zadovoljen, češ, da je odprta tudi med službo božjo! Kakor izgleda, bi moral lastnik tiste gostilne postati »klerikalec«,

potem bi pa menda bilo vse dobro? (Opomba uredništva: V Ljubljani, v Mariboru itd. je vse polno gostiln, ki so vse odprte celo dopoldne, brez ozira na številne maše. Zakaj ne bi tako bilo tudi drugod?)

Sv. Lenart nad Laškim. Od nekdanj je tukaj naš rod, — če vé kdo za druž'ga, naj pove, odkod! — Tako nekako je pel naš davni pesnik Vodnik o našem narodu, v prepričanju, da so bili Slovani stari Iliri, kateri so pred Kelti in Rimljani posedovali naše pokrajine. Enako nam je hodilo na misel, ko je prepustil posestvo svoji hčeri in zetu Jože Hrastnik na Vrhu v Sv. Lenartu. Kar najstarejši ljudje pomnijo, je tam gospodaril rod Hrastnikov. Sam župnik je ugotovil iz raznih kronik, da okoli tristo let. Pa naj reče kdo, da je bil to slab rod, ako si upa. Tristo let v zgodovini človeštva ni mnogo, za posamezno kmečko hišo pa zelo veliko. Dne 30. aprila sta bila poročena mlada dva: g. Alojz Šturman iz St. Petra v Savinjski dolini in gdč. Cecilija Hrastnik iz Sv. Lenarta, katerima naj nebo podeli moč in vztrajnost, da vlada njihov rod drugih tristo let na tem domu.

Sv. Miklavž nad Laškim. Naša župnija ima čast imeti v svojem okrilju oblastnega poslanca Matevža Deželaka. Ljudje živijo staro življenje svojo pot naprej. V lepih gorskih dolinah je precej razvita živinoreja in sadjarstvo. Zadnjega nam je že lani vzela slana, posebno v nižavah. Letos pa zopet ta uima. Godrnjamo, pa nič za to. Kar z »božjo voljo« se namažemo, pa je dobro. Pač pa godrnjamo, ko vidimo te raztrgane občinske poti. Občinski možje, kje ste? Kam je šlo spat vaše delovanje? Ali ste samo za to, da kimate na sebah predlogom g. Podreberška? Noben hribovski kraj nima tako razdrapanih javnih potov, kakor okolica Sv. Miklavža! To, kar se je dosedaj popravljalo, je kakor »kaplja v morje«! Gospod Matevž bi naj tudi zastavili za to svoj »velikanski« vpliv.

Prekmursko pismo iz Brezovcev. Nekaj znamenitega se je zgodilo v naši občini. Brezovci šteri smo do sejkama se fele strankam dali zapelavati njivim oblubam, kaj so nam se fele obečavali, ali kaj so nam spravili, nikaj. Tak božno nam ešče nej šlo, kak zdaj. Pa što je to nam kriv. Sami smo si krivi mi kmetje, ker se se fele strankam damo zapelati. Pri lanski volitvaji so nas zapelali z radikalnov strankov, na štero je gosp. Šoštarec, naš evangeličanski duhovnik, gori stopo, paj nam obečao, kaj samo vladna stranka nam lejko pomaga. Mi smo njemi vervali, pa smo njemi vse kruglice ta metali. Kama smo pa prišli, poslanca smo nej dobili mi eti v Prekmurji in niti v celi Sloveniji nej radikalnoga poslanca. Radikalom pa smo mi zdaj več nej dragi bratovje, samo, da smo jim kroglice dali. Zdaj je radikalna stranka na vladi, pa bi nam te naj pomagala, ali kaj se ona briga za nas kmete iz Prekmurja in Slovenije, samo da njim v Srbiji boljše ide. Če smo edna država te bi si morali glihni biti. Hrvatom nekaj boljše ide, zato, ka so oni organizirani in združeni v svojoj seljačkoj stranki, štere je voditelj predsednik Štefan Radič. Mi Slovenci bi se tudi mogli tak združiti in organizirati v našo Slovensko kmetško stranko, štera bi za nas kmete delala in nej, ka mi Slovenci volimo stranko, štera je za kapitaliste in nej za kmete. Dragi slovenski kmetje, ki nam najbožnejše ide, volimo vsi našo Slovensko kmetško stranko, ne pa radikalno ali pa klerikalno, štera s svojo kmetško zvezo zbira naše kruglice, pa nam kmetom zdaj, kaj je na vladi, nalaga eše vekša bremena, zdaj plačamo več porcije, kako smo prevle plačovali. Mi v Brezovcih smo previdli, ka druga stranka je nej, kak naša Slovenska kmetška stranka, zato smo se organizirali, pa bi radi bili, ka bi druge občine tudi napravile svoje organizacije, ka bi si lejko kaj dosegli. Dokeč bomo pa samo

gospodi zavüпали, ostanemo obteženi. Zato samo ena je pot: organizirajmo se v našo kmetijsko stranko! — Temlin Viljem, tajnik kraj. org.

St. Jernej na Dolenjskem. Poročali smo že, da so se vršile 22. aprila pri nas občinske volitve. Pri teh volitvah je prebivalstvo šentjernejske občine klerikalizem obsodilo kakor se spodobi. — Čeravno so reševali klerikalizem državni in deželni poslanci, prižnica in spovednica, ni pomagalo nič. Ljudstvo je izreklo svojo sodbo in ta je taka da bo klerikalni stranki še dolgo pela po ušesih. — Na vse strani oklevetana in obrekovana kmečka stranka je dobila 475 kroglic, klerikalna pa vključno z neznošenim terorizmom samo 448 glasov. V torek dne 8. maja so se vršile volitve župana in svetovalcev in našel se je izdajalec Franc Rolih iz Grobelj, kateri je ogoljufal 475 poštenih mož za izkazano zaupanje in po judežiskarjotskem načinu izdal stranko, katere listo je podpisal. — To gnusno dejanje je razburilo slehernega poštenega šentjernejskega občana, neglede na politično pripadnost, obsojajo ga klerikalci enako kot naprednjaki. — 475 poštenih mož kliče iskarjotu, da mu vsi žegni vesoljnega klerikalizma ne izbrišejo pečat izdajstva iz čela, žigosan je. — Med Grki ni uspeval Elijalt in upamo, da tudi med šentjernejčani ne bo. — Ob menjevalni dobi pa je treba še enkrat ugotoviti gospodarske brige dosedanje odborniške večine z vrlim županom Radkovičem na čelu. Med najvažnejše je šteti: pridobitev stare šole in mostne tehtnice. Šola je hotel župnik s tožbo osvojiti, mostne tehtnice pa ne bi bil nikoli izročil, da imajo takrat klerikalci večino. Onemogočena zidava farovških štal je za šentjernejskega davkoplačevalca ogromnega pomena, ki ga ne bo nikdar pozabil. — Nabava nove motorne brizgalne je tudi delo te človekoljubne odborniške večine; koliko je pa podrobnosti, ki se vse naštetih ne morejo. V milijone gre trud dosedanega občinskega odbora za časa njegove delovne dobe in bo ostal neizbrisen spomin kmečke poštenosti v občinskem gospodarstvu. Ugotoviti je treba še, da je z novim letom 1928 imela občina St. Jernej 76.000 Din v gotovini in sicer naloženo v posojilnici in pa v blagajni. Občinske naklade pa je vsled vsestranske štednje in pametnega gospodarstva samo 70%, naklade na vinsko trošarino pa samo 160%. Če bi klerikalna manjšina vsled izdajstva prišla do večine, nikdar ne bo storila toliko za občino, kot je storil dosedanji večinski odbor kmečke stranke. — Ta članek naj si ohrani vsak davkoplačevalec šentjernejski, da si osveži spomin kadar bo treba. V imenu 475 ogoljufanih zavednih in poštenih volilcev kličemo črnemu klerikalizmu, da pride dan obračuna morda prej kot se zavedate. — I. P.

Rob pri Velikih Laščah. V prav kratkem času enega meseca so se zgodile v naši občini štiri nesreče pri živini. Prvič je poginila pri Marinčkah ena kobila, drugič se je ponesrečila na Purkarčem ena krava tako, da se jo je moralo zaklati, tretjič je en vol v Krvavi peči brenil prašiča, kateremu zopet ni bilo drugega zdravila kot nož, najhujše pa je prizadelo posestnika Jožeta Zalarja iz Sela, kateremu je pretečeni teden poginil konj, za katerega je menda dal 5000 Din. Tu sem naštel kot uvodoma povedano samo nesreče, ki so se pripetile samo tekom enega meseca, medtem ko se jih pripeti tekom enega leta brezštevilno. Pri govedu ali prašiču še ni škoda popolna, ker dotični vsaj nekaj dobi za meso, katerega pa mora dati polovico ceneje kot mesar, drugače ga ljudje ne kupijo in še to velja samo za zimski čas, poleti v vročini pa sploh ne prodaja mesa, ker predno ga raznese po vaseh, se že zasmradi in postane nevržitno. Mesar pa tako živino tudi nerad kupi, ali pa ponudi tako ceno, da ne velja na-

jemati voza, da bi živino k njemu peljal. — Drugače je, če se ponesreči konj. Tu pa dobiš 100 Din za kožo, če jo nočeš dati k strojarju za domačo rabo, drugo pa zakoplji. Kmetje, živinorejci, ali bi ne bilo pametno, da bi po zgledu drugih občin, n. pr. Nova vas, tudi pri nas ustanovili »Samopomoč«, katera bi v slučaju nesreče, kakor tudi boleznih pri živini, lajšala gorje takim ponesrečencem? Razen dveh, treh ni v naši občini nobenega, kateri bi tako nesrečo zlahka prebolel, pač pa mora vsak dobro varčevati in poleg tega mogoče še stradati celo leto ali še več, da si pripravi to, kar je po nesreči izgubil. Če pa imamo mi »Samopomoč«, bode vsak član s par dinarji, katere ne bode on občutil takorekoč nič, pomagal svojemu sotrpnu iz nesreče, poleg tega pa bode tudi njemu za tak slučaj pomoč zagotovljena. Sicer bodo tudi tukaj, kot pri vsaki taki stvari, različni ugovori, kot n. pr.: »saj je sam kriv, pa naj bi bolj pazil« itd., ampak tovariši živinorejci, nesreča, pravijo, ne poživlja in tukaj velja izrek »danes meni, jutri tebi«. Če se prav spominjam se je od strani naših poslancev, ki se borijo za kmečke koristi, že opetovano zahtevalo v Beogradu, naj se ustanovi obvezna državna zavarovalnica za živino, ampak iz izkušnje vemo, da so gospodje v Beogradu za stvari, ki bi bile res v kmečko korist, tako gluhi kot tisti mežnar, katerega je župnik vprašal pri spovedi, zakaj njegovo vino pije. — Pri občnem zboru krajevne organizacije bomo po možnosti obravnavali tudi ustanovitev »Samopomoči«, katera bode res vsem živinolastnikom v korist, ker kmet pomagaj si sam, gospoda se te spomni samo takrat in še to le z obljubami, kadar rabi tvoje kroglice. — Ig. Zbašnik.

Dragomelj. »Slov. Narod« z dne 12. marca t. l. poziva merodajne faktorje, da naj že odstranijo nevarnost, ki preti Ljubljani od smodnišničnih skladišč na ljubljanskem polju in pravi, da ne bo nobene nevarnosti več, ako se premestijo poleg vasi Dragomelj. Res bi bila v tem slučaju nevarnost za Ljubljano in Ljubljančane odpravljena, toda mar življenje kmetov ni ravno toliko vredno, kakor ono mestjanov? Kajti ista nevarnost, kateri je danes izpostavljena Ljubljana, bo pretila tudi naši vasi s premeštitvijo. Zato se smemo s polno pravico braniti in nevarnosti upirati. Vsaka žival se brani pred nevarnostjo, pa se ne bi človek. Nekateri, ki bi radi svet drago prodali, naj vedo, da nevarnosti, ki preti njihovemu življenju, ne bodo odkupili z denarjem. Zato predlagamo, da se smodnišnica premesti v tak kraj, kjer ne bo sploh nobenemu človeku nevarna, posebno pa ne kmetu.

Bohinjski kot.

Graničarji. Vprašanje pograničnih čet je za celo Gorenjsko zelo važno, ne samo iz strateških, nego tudi iz gospodarskih ozirov, ker pridejo tu v poštev planšarstvo, gozdarstvo, lov in tujski promet. Sicer je bila dosedaj služba v granični četi za moštvo nekakega doma Srbov — med njimi namreč v naših krajih ni niti 5% Slovencev — toda imeli smo dosedaj to dobro, da so bili komandirji čet Slovenci, da celo rojeni Gorenjci, ki so, poznavajoč krajevne razmere in običaje, znali oblaževati nasprotja, ki nastajajo, ako se mrtvi predpis, pogrešen za te razmere in običaje, izvaja preveč bedbesedno. Slovenski javnosti je iz lanskoletnih dnevnikov znano, do kakih konfliktov je prišlo med turisti in posameznimi pregorečimi pograničarji. Pričakovali smo, da se razmere z vsakim letom izboljšajo, toda doživeli smo ravno nasprotno. Najprej ona znamenita odredba o gozdnih presekih ob državni meji! Sedaj prepoved lova v 500 m širokem zračnem pasu od državne meje! In za zabelo še izvestila naših dnevnikov, da so vsi naši pogranični komandirji Slovenci prestavljeni nekam v Makedonijo in na albansko mejo in da jih zamenjajo tova-

riši, ki znajo krotiti Arnavte in Skipetare, ki pa se v naše odnošaje dokaj let ne bodo mogli vživeti. Na taka mesta spadajo naših nazorov naši možje. Slovenski poslanci! Zganite se in prepričajte pravočasno to nezmisel. — r.

Himen. Na sv. Bonifacija dan sta si pred oltarjem sv. Nikolaja na Bistrici slovesno obljubila zvestobo do groba tov. Martin Rozman iz Bitenj, predsednik tukajšnjega »Društva kmetijskih fantov in deklet«, in tov. Franica Šodja iz Bistrice, načelnica ženskega odseka istega društva. Novoporočencema naše presrčne čestitke! K. G.

Kongres vseh kmetijskih strank v Pragi.

V dneh od 15. do 20. maja letos se vrši v Pragi kongres vseh kmetijskih strank, ki so včlanjene pri Mednarodnem agrarnem uradu kmetijske demokracije. Zastopanih bo nad 20 držav po svojih delegatih.

Slovensko kmetijsko stranko bo zastopal na kongresu naš voditelj tov. poslanec Ivan Pucelj, strankin podpredsednik Albin Prepeh in strankin tajnik tov. geometer Milan Mravlje.

Ob priliki kongresa vseh kmetijskih strank sveta se vrši tudi veliko manifestacijsko zborovanje češkoslovaške kmetijske stranke, katerega se bo udeležilo najmanj 200.000 ljudi. Zborovalce bo pripeljalo v Prago 97 posebnih vlakov.

Od 15. do 21. maja se vrši v Pragi istočasno tudi jubilejna poljedelska razstava, ki bo ena največjih in najsijajnejših, kar jih je bilo do sedaj. Razstavo priredi Češkoslovaška kmetijska družba. Kot zastopnik Slovenske kmetijske družbe se udeleži razstave tov. predsednik Ivo Sancin in družbeni tajnik Fr. Kafol.

Ob tej priliki se vrši tudi slavnostni kongres češkoslovaške Zadrugne zveze ob 30-letnici obstoja. Slavnostnega kongresa se udeleži kot zastopnik Zveze slovenskih zadrug njen predsednik tov. inž. Fran Zupančič.

Hrvatsko seljačko stranko bo zastopal v Pragi voditelj kmetijskega pokreta v naši državi g. Štefan Radić s 15 poslanci.

Poverjeniki Kmetijske Matice. (Nadaljevanje.) Rateče-Planica: Anton Kavalarič; Sv. Miklavž p. Sv. Jurij ob Taboru: Anton Križnik; Vodrance p. Sv. Bollenk: Ciril Zabavnik; Zagorje ob Savi: Ivan Hočevar in Vinko Drole; Beričevo pri Ljubljani: Alojzij Avsec; Trebnje: Josip Zupančič; Kovor p. Križe: Ivan Mršol; Selnica ob Dravi: Jakob Kranar; Vrhnika: Franc Jurca; Št. Ilj p. Velenje: Stanko Gradišnik, šol. uprav.; Kozje: Franc Kevhar, pos. sin; Črna pri Prevaljah: Janko Kuhar, šol. uprav.; Dramlje pri Celju: Andrej Jesenek; Božakovo p. Metlika: Martin Bajuk; Družinska vas p. Bela cerkev: Cvetko Zorko; Mala Nedelja: Slavko Senčar; Motnik: Križnik Anton; Ptujška gora: Zvonimir Kupčič; Zagradec p. Blanca: Alojzij Divjak; Sv. Margjeta ob Pesnici: Anton Šuman; Pako p. Borovnica: Gabrijel Kovač; Banovec p. Križeveci: Alojzij Slavič; Smlednik pri Medvodah: Jože Oblak, pos. sin; Trboje p. Smlednik: Jernej Bohinc; Podtev-Radmire: Ivan Germadnik; Podhosta p. Toplice: Gustav Bradač; Zapog p. Smlednik: Alojzij Hočevar; Vrnek p. Kresnice: Franc Babnik; Radoslavec: Franc Spindler, župan; Gorenja vas p. Ribnica: Janez Marolt; Škocjan pri Turjaku: Herman Peterlin; Žiri: Ivan Kavčič; Lož pri Rakeku: Alojzij Znidaršič; Žirovnica: Valentin Remžgar; Cerkljica pri Rakeku: Branišelj Jožef; Planina pri Rakeku: J. Blažon; Rob: Ivan Bregar; Cven pri Ljutomeru: Andrej Roškar; Podova p. Rače: Matevž Žunkovič. (Nadaljevanje v prihodnji številki.)

TEDENSKI KOLEDAR.

20. maja, nedelja: Bernard.
 21. maja, ponedeljek: Feliks.
 22. maja, torek: Julijana.
 23. maja, sreda: Deziderij.
 24. maja, četrtek: Ivana.
 25. maja, petek: Urban.
 26. maja, sobota: Filip N.

SEJMI.

20. maja: Mozelj.
 21. maja: Videm, Zatična, Rajhenburg, Poljčane, Sv. Jurij ob juž. žel., Olinje, Velenje.
 22. maja: St. Lambert, Moravče, Sv. Križ, Loka, Rakičan.
 23. maja: Žirovnica.
 24. maja: Nova vas, Lašče, Vesela gora, Artiče, Turnišče.
 25. maja: St. Gotard, Mala gora, Mengeš, Podvelb, Svibno, G. Logatec, Rogatec, Svetina, Vitanje, Slivnica, Luče, Marenberg, Laško.
 26. maja: Podsreda.

VALUTE.

Berlin 13-59, Curih 10-93, Dunaj 8—, London 277-74, Newyork 56-71, Pariz 2-23, Praga 1-68, Trst 3—.

Naročajte

KMETSKI LIST!

Svila.

Če se s svilo pravilno postopa, bo vzdržala dolgo in se ne bo potrgala niti razpala.

Radi tega svila ne sme priti v vročo vodo, ampak jo je treba nalahno premečkati v mrzli raztopini „RADIONA“.

Ker je „RADION“ izredno sredstvo za pranje, je tak način pranja popolnoma zadosten, da svilo čisto opere.

Po takem pranju se svila izpere v mrzli vodi, a prvi taki vodi se doda malo kisa, da se pokažejo barve v svojem pravem sijaju.

Posebno važno je, kako se svila suši. Svilo je treba zaviti v platno in gladiti z likalnikom, ko je še malo vlažna. Tako bo svila ohranila svoj sijaj.

NOVICE IN RAZNO

Največji uspeh klerikalcev je gotovo to, da so naložili na najsiromašnejši del naroda, na delavce, ogromne davke in vsakemu delavcu predpisali davčno knjižico. Mnoge delavce seveda ne bo to nič motilo in bodo še vedno volili klerikalce.

Kako so prečani zastopniki? V ministruv zunanjih zadev je nameščenih 212 visokih uradnikov prve kategorije. Od teh je samo 38 prečanov, a ostali so vsi Srbijanci. Od 19 poslanikov in opolnomočenih ministrov sta samo dva prečana. In vendar služijo klerikalci radikalnim centralistom na življenje in smrt.

Kje smo prečani prvi? Podatki ministruva financ izkazujejo, da so za leto 1927 plačali poslovnega davka: Zagreb 26 milijonov dinarjev, Sarajevo 9 milijonov, Ljubljana 12 milijonov, toda Beograd samo 2 milijona dinarjev. Beograd ima okrog 200.000 prebivalcev, a Ljubljana nekaj nad 50.000 prebivalcev. V davkih prednjačimo prečani. In klerikalci vendar podpirajo srbijansko nadvlado, ki izkorišča do kosti prečane. Kako dolgo še?

Za železniško zvezo Brežice—Novo mesto. V Sent Jerneju se vrši v nedeljo 20. t. m. ob 10. uri dopoldne širši sestanek interesiranih občin za gradbo železniške proge Brežice—Novo mesto odnosno Krško—Novo mesto. Že pred tremi tedni se je vršil v Kostanjevici prvi tak sestanek, ki ga je sklical kostanjeviški župan, a je bil slabo obiskan. Upamo, da se bo sedaj zgledalo več udeležencev iz krške dolini, ki tako trpi na zastopljenju od vseh strani že od nekdanj.

Kredit za poljedelske razstave. V ministruvstvu poljedelstva in vode se je določil kredit 800.000 Din, ki se bo uporabil za gospodarske razstave vseh poljedelskih strok v državi. Slovenci gotovo od tega ne bomo dobili ničesar. Za to že skrbijo radikalni zavezniki, klerikalci.

† Gospa Ana Roblekova. Preteklo soboto je umrla v Žalcu gospa Ana Roblekova, soproga veleposestnika in bivšega državnega poslanca v dunajskem parlamentu tov. Frana Robleka. Blagopokojna je bila po celi Savinjski dolini znana kot radodarna in gostoljubna žena ter dobra gospodinja. Mnogo se je udeleževala v raznih narodnih društvih in prireditvah. Ohranjen ji lep spomin. Težko prizadeti rodbini naše iskreno sožalje.

Umril je v Mariboru znani odvetnik dr. Radoslav Pipuš, zaslužen mož na narodnem polju.

Skrb ljubljanskega oblastnega odbora za Kastav. Okraj Kastav spada pod ljubljansko oblast, kamor tudi plačuje davke. Okraj pa ni bogat, pač pa je tam mnogo revščine. Do danes pa se je spomnil ljubljanski oblastni odbor kastavskih revežev samo z eno staro obleko, ki jo je dobil invalid Dukič. Drugega nič! Če bi bil okraj volil klerikalca, bi bilo morebiti drugače.

Janez Selan oproščen. V našem listu smo že pred par meseci poročali o novem Prelesniku, ki je pričel delati denar. Izredno talentiran kmet Janez Selan iz Suhadol pri Komendi je bil v Št. Vidu nad Ljubljano aretiran, ko je po trgovinah in gostilnah razpečeval ponarejene 100-dinarske bankovce. Pretekli četrtek je stal Janez Selan pred poroto, a je bil oproščen. Škoda je takega velikega talenta, da ga država ali oblast ne podpre, da bi mogel s svojo sposobnostjo koristiti kmetu skemu ljudstvu.

Ukradeno denarno pismo. Na poštnem uradu Slatina-Radenci je bilo dne 2. maja oddano denarno pismo z vsebino 18.000 dinarjev, obstoječih iz 9 bankovcev po 1000 dinarjev in 90 bankovcev po 100 Din. Pismo je bilo naslovljeno na poštno blagajno v Ptuj. Na poti iz Radencev do Ivanjkovcev je to denarno pismo na dosedaj nepojasnjen način izginilo.

Smrtna nesreča. Iz Črnomlja poročajo: V premogokopu na Kanižarici je po nesreči eksplodiral dinamit; pri tem je bil ubit rudar Franc Jakšič. Vrglo ga je s tako silo ob strop, da se mu je razbila glava; poleg tega mu je raztrgalo noge. Pokojni zapuščča dva nepreskrbljena otroka.

Pobesnel vojak v Ljubljani. Pretekli teden se je dogodil v ljubljanski vojašnici Vojvoda Mišiča strašen slučaj, ki je zahteval kar tri mlade žrtve. Podnarednik Simo Vukčević je bil na raportu, ker je šel v mesto, čeprav se ni smel oddaljiti iz vojašnice. Po raportu je ves divji planil v svojo sobo, vzel puško in se vrnil v sobo komandirja poročnika Radoslava Vujića ter ga s tremi strelji pogodil do mrtvega, nato je šel na hodnik in hotel ustreliti ravno nasproti prihajajočega višjega oficirja. Kroglja je zgrešila njega, toda zadela je redova Valentina Trampuža iz Črnuč pri Ljubljani. Za tem je podnarednik pobegnil s puško na streho vojašnice in tu še z zadnjim nabojem ustrelil sam sebe.

Avstrijski obrtniki v Jugoslaviji. Glavni savez avstrijskih obrtniških združenj se je obrnil na naše poslaništvo na Dunaju, da bi olajšalo avstrijskim obrtnikom potovanje po Jugoslaviji. Avstrijski obrtniki se pripeljejo v Jugoslavijo okrog 20. t. m. in posetijo Zagreb, Beograd in Ljubljano.

Velik letalski dan priredi Aero-klub na Binkošti v Mariboru. Sodelovalo bo 10 naših vojaških in civilnih letal. Obiskovalci izven Maribora imajo na železnici polovično vožnjo. Vstopnina 10 Din. Ob neugodnem vremenu bo prireditev na binkoštni ponedeljek.

Samomor. V Juršincih se je ustrelil pretekli teden orožniški kaplar France Vašel. V pismu, ki ga je zapustil, pravi, da mu ni bilo več do življenja brez Nežike B., ki je pokopana pri Sv. Petru.

Izseljenci. Meseca februarja t. l. se je izselilo iz naše države 2911 oseb. Od teh je bilo 68 procentov kmetov. Pač žalostno, da mora deželci, ki bi bila lahko žitnica cele Evrope, zapuščati na tisoče kmetov!

Najstarejši človek na svetu je Turek Zaro-aga iz okolice Angore, ki ima na svojem hrbtu 150 let, a je še vedno čil in zdrav.

Ljubljana. Okrajna organizacija SKS opozarja svoje člane na predavanje, ki se vrši v petek 18. t. m. ob 20. uri v tajniških prostorih. Predava tov. prof. dr. Veber o temi: »Kmet-ska miselnost.«

Hercegovini grozi še hujša lakota. Veliko deževje je povzročilo posevkom in sadju ogromno škodo, najbolj pa so trpeli vinogradi. Radi vode in blata je pričelo žito v zemlji gniti. Ljudstvo, ki je bilo že sedaj skoro obupano radi bede, s strahom pričakuje, kaj bo z njim, posebno še, ker se kleroradikalna vlada za gladojoče nič ne briga in razdeljuje koruzo tako kakor klerikalci v Št. Janžu in Št. Rupertu.

Velika zguba gamsov in srn v triglavskem pogorju. Neugodno vreme, sneg in plazovi so letošnjo zimo napravili velikansko škodo med divjačino, posebno pa med gamsi in srnami. V loviščih okrog Mojstrane, Krme, v Vratih so dosedaj našli 67 gamsov in 44 srn, ki so poginili vsled pomanjkanja in mraza, ali zasutih od plazov. Izmed poginjenih gamsov je bilo 60 mladičev.

Naknadni prizivi proti dohodnini. Minister za finance more dovoliti, da se naknadno ali ponovno v prizivno postopanje vzamejo posamezni prizivi, ki se vložijo do konca junija t. l., ako se ugotovi, da je bila dohodnina, ki še ni plačana in se nanaša na davčna leta 1919 do 1924, odmerjena od dohodkov, ki niso obstojali ali ako se dokaže veliko nesorazmerje napram dejanskemu dohodku. — To je posebno važno za tiste posestnike, ki imajo zaostanke dohodnine intabulirane na posestva.

Napredek v tehniki. Oplove tvornice v Nemčiji bodo v kratkem dogotovile prvo veliko raketo, ki bo zletela okrog 20.000 m visoko v zrak. Na stotine ljudi se je že prijavilo, ki bi hoteli v veliki raketi potovati v zračne višine. Tvornice Opel so se odločile, da bo prvi letel z raketo znameniti nemški letalec Raab. Navadno letalo leti z brzino največ do 400 kilometrov na uro, dočim bo raketa imelo brzino 12.000 kilometrov.

Kateri avstro-ogrski kovani denar je pri nas še v veljavi. Odredbo šte. 27.552 z dne 1. aprila t. l. poštno ravnateljstvo ljubljansko toliko izpopolnjuje da je s parskim drobižem izenačen samo predvojni avstroogrski kovani denar iz niklja in pakfonga po 10 in 20 vinarjev. Bivši avstroogrski železni kovani drobiž po 20 vinarjev in bakreni novci po 1 in 2 vinarja pa niso izenačeni s parskim drobižem in sploh niso več zakonito plačilno sredstvo. Zato pošte tega drobiža ne smejo več sprejemati.

Grozen samomor starke. V vasi Dolju pri Stenjevcu na Hrvatskem je izvršila pred nekaj dnevi grozen smomor 60-letna Jana Bedenik. Pred kratkim je bila operirana v bolnici. Bolezen jo je tako mučila, da je obupala in se je odločila za samomor. Ponoči, ko so vsi že spali, je vzela nož in si z njim prerezala žile in preparala trebuh, tako da ji je izpadlo drobce. Na vpitje so se domačini zbudili in so ji hoteli pomagati, toda bilo je že prepozno.

Mednarodni kongres gluhozemnih v Pragi. Meseca julija se vrši v Pragi mednarodni kongres gluhozemnih, katerega se udeleži okrog 3000 gluhozemcev.

Skrajšan vojaški rok v Belgiji. Belgijski vojni minister je predložil svojemu parlamentu zakonski predlog, v katerem se vojaška služba skrajša na osem mesecev.

General Nobile in njegov polet na Severni tečaj. General Nobile se je dvignil s svojim zrakoplovom pred nekaj dnevi v nemškem mestu Stolpu, kjer je prvič pristal, in od tu odletel na najsevernejše otočje Spitzbergov. Tu mu je zgradila posadka italijanske ladje »Citta di Milano« velik hangar, kjer ima zadnjo postojanko pred poletom na tečaj. Na Spitzbergih je čakal Nobile ugodnega vremena. Medtem so se pa »junaški« vojaki uprli in niso hoteli leteti na Severni tečaj, ampak zahtevali povratek v Rim. Dosedaj jih Nobile še ni mogel pridobiti za polet in mora še vedno čakati na Spitzbergih, da dobe njegovi junaki korajžo.

Strašen zločin 17-letnega Američana. — Newyorška policija je te dni odkrila po dolgem zasliševanju nekega mladeniča strašen zločin. Fant se je edini od cele rodbine rešil iz požara, kateri je do temelja uničil domačo hišo. Fant je po dolgem oklevanju priznal, da je on zažgal očetovo hišo, potem ko je ubil stariše in sedem bratov in sester. Na vprašanje, zakaj je storil zločin, je odgovoril da zato, ker so mu domači prepovedali voziti se z domačim avtom. Vzel je puško in vse zaporedoma postrelil. Ko so bili vsi mrtvi, jih je polil z bencinom in zažgal. Požar je vpepelil nesrečne žrtve in hišo.

Dvakrat umrla. V italijanskem mestu Cortelazzo je nedavno umrla vdova Montini. Rodbina je naročila pri mizarju rakev in je začela pripravljati, da položi mater na mrtvaški oder. Ko so mrliča dvignili, je vdova nenkrat odprla oči in vprašala sinove, kaj delajo. Prestrašeni sinovi so ji odgovorili, da so jo smatrali za mrtvo in jo hoteli položiti na mrtvaški oder. Ker je materi srce redno bilo, so jo položili v posteljo. Proti večeru je materi zopet srce prenehalo biti in sedaj za vedno.

»Suh« sodnik imel 400 kvartov šnopsa. Sodnik Otto Geyler v ameriškem mestu Soaside Heights N. J., ki je navadno strogo kaznoval vsakega, pri katerem so našli alkoholne pijače, češ »zakon je treba spoštovati«, je te dni sam sebi podpisal zaporno povelje, ko so detektivi udrli v njegovo klet in zaplenili 400 litrov žganja!

Zibelka človeštva v puščavi Gobi. Četrta ameriška znanstvena ekspedicija, katero vodi dr. Roy Chapman Andrews, je sredi aprila odpotovala v notranjo Mongolijo, kjer bo na veliki planoti puščave Gobi kopala in iskala okamenele ostanke najstarejšega človeštva, če so kje. Andrews je topot omejil svoje raziskavanje na človeške okamenine. Po mnenju učenjaka dr. Osborna je Mongolija središče sveta, kjer se je razvil človek in dr. Andrews bo zdaj skušal to dokazati. Prejšnje Andrewsove ekspedicije so bile bogato poplačane z

PODLISTEK

V odvisnosti od gospode.

Povest.

Napisal Franc Tovornik, kmet.

(Nadaljevanje.)

Da bi ženin in nevesta vedela, za kaj se gre, to si še mislila nista. Kmete so imeli vendar tako naučene v cerkvi in drugod, da so lahko delali z njimi vse, kar se jim je zljubilo.

Svatje so se podali od tukaj v gostilno, da tam preživijo prijeten dan v čast novoporočencem. Godci so trobili na svoja trobila, da se je vse treslo. V gostilni so v začetku pihali bolj na lahko, ko pa so postali od rujnega vinca bolj gluhi, so ropotali, da je bilo joj.

Ker jim je bilo domov precej daleč in je nevesta morala zvečer v samostan, so vsi svatje počakali večera. Kdo bi pa tudi silil iz prijetne, zakajene gostilniške sobe, kjer je toliko božjih darov na razpolago, da pod mizo teče. Doma pa imajo oni, ki nimajo vinogradov, samo tolkovec in ovsen kruh. Pšenico, kar jim ostane, ko so dali desetino in jo vsejali, morajo prodati, da imajo za sol. Tkalec in kar je še tistih malih potreb, ki so jih imeli.

Ko so se poslovili že čisto pod noč od prijaznega birta, je Pavle spremil svojo mlado ženo do ovinka, od koder se potem vidi samostan. Še sta se objela, govoriti pa nista mogla. Žalost in jeza ju je premagala.

»Veliki sili se udaj,« je komaj utrgal iz globočine potrtega srca Pavle, ko sta že bila par korakov narazen.

»Nikdar! Rajši smrt!« V njenih besedah je bila poznati taka odločnost, da je ne bi pripisoval nežnemu spolu, ki je že po naravi bolj mehak.

Sreča je bila za oba, da nista videla, kako se je nekdo ob njunih besedah pri slovesu nemirno premaknil tam v nočni senci grmovja.

»Ti kmečki osli, pa da bi vedeli, zakaj mora ona k nam?« je polglasno izpregovoril oskrbnik Gall, ki je bil tam.

Potrč med svatovsko družbo je bil ženin, ko so se vračali domu.

Ali se izteče, kakor je bilo domenjeno? Če spodleti, potem se bo moral poprijeti drugega načrta, katerega pa še ni nikomur izdal. Šel bo med rokovnjače tako dolgo, da z obréstmí vrne samostancem, kar so njemu hudega storili. Nato se umakne kam na Hrvaško. Za pridnega človeka se že dobi delo. Mogoče se pozneje razmere spremenijo, da se lahko še povrne, če ne več na dosedanji dom, pa vsaj v domači kraj.

Doma jih je čakala dobra večerja. Pa so ji pijani svatje malo storili. Ni ga bilo pravega veselja. Stari Goršek je bil tih v svojih skrbeh.

Po sili so godci vzdrževali nekaj časa dobro voljo. Nato pa so se drug za drugim spravili spat. Pravzaprav je vsak legel, kjer je ravno bil, ne glede, je bilo udobno ali ne.

Ženske so može spravljale v čumnato, kjer so kar na tleh postlali s slamo, toda malokateri je razumel štajersko govoricu. Nič jim ni bilo dopovedati.

Žene so se kregale: »Oh nesrečni dedje, klade pijane, da morejo toliko požreti in popiti. Zakaj pa me nismo pijane?«

»Ne morete biti, ko ste samo jezik namakale v kozarce, potem pa smo mi moški samo vašo jezikavo župo pili,« je ugovarjal starejšina ženinov, sosed in krčmar Muhc. Ta je bil takih pijanih ljudi vesel, kajti samo taki redijo krčmarje.

Če hoče kdo zvedeti za možaka ali fanta, kak je, mora vprašat najbližjega krčmarja. On mu je povedal vse njegove lastnosti, veliko boljše, kakor župnik, seveda narobe.

Ta večer je Muhc najbolj korajžno prenašal nasledke močnega vina. Poznalo se mu je, da ga je vaju.

Vedno se je po malem prepiral z ženskami. Pozno, ko je že skoraj vse spalo, se je spomnil Gašparja.

»Kje pa je oni rogovilež; je vprašal kuharico, ki je pripravljala vse, kar se je rabilo za zajutrek, že ponoči, predno je legla spat.

»Katerega mislite?«

»I no, Gošparja, hlapca.«

»Zvečer je bil močno pijan, pa je šel z dnevom spat, kot kure. Pa še menda zdaj spi.«

»Pojdi, ga pokliči, da bom imel tovarišijo,« je ukazal starejšina Muhc.

Kuharica je ubogala. Šla je klicat Gašparja na njegovo navadno ležišče. Ko je prišla ven, na prosto, je zapazila velik žar, v smeri proti Planini. Velik ognjeni zubelj se je dvigal v zrak.

»Ježoš, Marija! Ogenj! Gori!« Leti nazaj v hišo buditi ljudi. Nastala je zmešnjava.

(Dalje prihodnjič.)

najdbami pradavnih živalskih ostankov. Ozemlje, kjer bo ekspedicija na delu, je pod vojaško kontrolo »kristjanskega« generala Fengjuhsinga in deloma ruskih sovjetov. V ekspediciji je 36 mož, od katerih je devet Američanov, eden avstrijski Nемеc in drugi so Kitajci.

Eksplozija parobroda na morju. V bližini obale ameriške države Floride so ribiči opazili te dni strašen prizor. Sredi noči je naenkrat eksplodiral bencin, ki je bil natovorjen na trgovsko ladjo »Overbrook«, ki se je dobesedno razletel. K sreči se je rešilo s kapitonom še 35 mornarjev. Mornarje so vzeli ribiči na svoje ribiške čolne. Škode je nad pol milijona dolarjev.

NARODNI GOSPODAR

Elektrifikacija kmetijstva.

Na razstavi sodobne kulture v Brnu, glavnem mestu Moravske, Č. S. R., ki se vrši od 26. maja do konca septembra t. l. pod protektoratom predsednika T. G. Masaryka, bodo razstavljene vse mogoče zanimivosti češkoslovaške kulture, od ljudskega šolstva preko obrtne umetnosti do umetnosti plastične, slikarske, glasbene in gledališke. Ves razvoj češkoslovaškega duševnega življenja od prvega početka do danes.

Poleg te razstave se vrši v Brnu od 3. junija dalje istočasno »brnski razstavniki semenj«. Za vse to so zgrajeni novi železobetonski paviljoni na krasnoležečem prostoru, do katerega je s tramvajem le 5 minut od brnskega glavnega kolodvora. Razstavniki prostor obsega preko 30 ha površine.

Zastopana bo tudi agrikultura, med katero bo gotovo najzanimivejše razstavljeno popolno kmetijsko gospodarstvo, opremljeno z najmodernejšimi električnimi stroji. Napravimo izprehod čez ta prostor.

Po vsem tem gospodarstvu se koraka drug za drugim, da ne nastane neprijetno prerivanje. Takoj ob glavnem vhodu je električna tehničnica in za njo slede pisarne in laboratoriji za preizkušanje semen, mlečnih izdelkov itd. Nato pridemo v domačo delavnico s stružnico, vrtnim in skobelnim strojem, strojem za klepanje kos in veliko mizo z najrazličnejšim orodjem za popravo strojev. Sledi garaža z osebnimi in tovornimi vozovi. Drvarnica je opremljena z električno cirkularno in strojem za sekanje drv. Ko se ozremo, nas pozdravljajo šupe za razno orodje in manjše gospodarske stroje. Od tu nas pelje pogled do skednja najmodernejših konstrukcij. Mesto težkega tramovja nosi streho konstrukcija inž. Seliger-ja, ki je lahka, zračna in prihrani mnogo materiala.

Za skednjem stoji čebeljak, za njim pa pridemo na pod, v katerem sta dve mlatilnici in mimo prostorov za pripravo krme do svinjakov, nakar zadenemo ob celem gospodarskem posloplju na stanovanjsko hišo z najmodernejšo uredbo. Gremo skozi kopalnico, otročjo sobo, spalnico v predsobo in od tu v jedilnico. Povsod same električne naprave. V kuhinji je električno ognjišče in poleg nje motor, ki opravlja vsa kuhinjska dela. Električno se lupi krompir, mede smetana,

reže meso itd. Poleg ognjišča je kotel z vedno toplo vodo. Posoda se umiva s strojem in električni likalnik tudi ne manjka.

V prvem nadstropju je kašča in soba za služinčad, nad gospodarskim poslopljem pa senik. Tudi tu vidimo električne naprave. Voz sena se pripelje pred okno za seno, skozi katerega se prikaže močna velika roka žerjavu podobnega stroja, ki zagrabljuje veliko kopico sena, jo vzdigne, potegne skozi okno in nese na poljubno mesto. Tudi proti požaru je tu avtomatično zavarovano: takoj ko doseže temperatura 60 stopinj Celzija, se požene sam od sebe stroj, ki odpre ventil in v trenutku brizga od vseh strani na ves senik vodo.

Od tu nas vodijo stopnjice do shrambe, kjer se strojno pripravljena rezanica s pomočjo ventilatorjev vsesa in po ceveh prenese do prostora za pripravo krme, kjer je kotel za kuhanje krompirja in repe.

V kravjem hlevu vidimo električne stroje za moljenje, ki se na Moravskem zelo uporabljajo. V konjskem hlevu pa so električni česalniki za konje. Mlekarna je opremljena z električnimi stroji za pripravo vseh vrst mlečnih izdelkov.

Moderni kurnik goljufa kokoši in sicer tako, da je električno razsvetljen, da bi kokoši manj spale in več nesle.

V kleti je prostor za izkoriščanje sadja. Je tu sušilnica, izdelovanje vkuhanega sadja itd. Nato pridemo, do pralnice, kjer so električni pralni stroji praškega sistema Křížik in ameriškega Savage, ki perilo operejo in suše. Je tu tudi črpalnica, ki oskrbuje vse gospodarstvo z vodo. Kjerkoli v posloplju se odpre pipa in motor že črpa iz vodnjaka vodo do vseh cevi.

Res je, da je vse to elektrificirano gospodarstvo v celoti malokomu ali nikomur dosegljivo. Vendar nam kaže, kako so se stroji izpopolnili in kaj vse je mogoče opravljati potom elektrike varno, natančno, higijensko in brzo.

Na vsem tem elektrificiranem gospodarstvu je zastopanih 60 strojnih in 30 gradbenih podjetij, kajti tudi v tem pogledu je gospodarstvo na višku moderne tehnike.

* * *

»Zelio-zrna« kot sredstvo proti mišim.

Ne samo na polju, temveč tudi v človeških bivališčih in poslovnih prostorih utegnejo postati miši prava naloga. Tako je bilo v uradu srezkega poglavarja v Ljutomeru, ki je dislociran v dokaj stari zgradbi mestne občine v Ljutomeru. Miši v tej zgradbi so postale sčasoma tako drzne, da so skakale pri belem dnevu in v celih skupinah po tleh in po pisarniški opremi, ne meneč se za prisotnost pisarniškega osebja in rožljanje pisarnih strojev. Nič ni zaleglo, ko sem prinesel mačko, da bi jih polovila.

Ko so začele griziti že arhiv, sem poskusil z »Zelio-zrni«, ki sem jih prejel v poskusne svrhe od dr. phil. Loschnig-a iz Zagreba. Zrna sem natrosil ob zidu v bližini lukenj, odkoder so prihajale miši. Naslednje jutro sem opazil, da so manjkala potrošena zrna, nekaj pa jih je bilo zdrobljenih. Razveselilo me je, da so

jim zrnca dobro teknila. Toda tudi miši so nekam izginile in niti ene ni bilo več opaziti. Dva dni za tem mi je povedala hišnica, da je pri pometanju našla mrtve miške. Od tega časa se miši v uradnih prostorih sploh niso več pojavile. Učinek tega sredstva je bil za tegadelj hvalevreden in ga morem le toplo priporočati.

Vekoslav Štampar, kmetijski referent.

* * *

Obnova vinogradov. Minister za finance je dobil pooblastilo, da stavi za obnovo vinogradništva v Dalmaciji, Hercegovini, Črni gori in Južni Srbiji na razpolago ministru poljedelstva znesek 30.000.000 dinarjev brezobrestnega posojila. Slovenija ne dobi brezobrestnega posojila, čeprav ga mnogo vinogradnikov krvavo potrebuje. So pač zaščitniki slovenskih interesov klerikalci in njihovi radikali.

Znižanje zakupnih cen za skladišča na železniških postajah. Beograd, 12. maja 1928. Včeraj se je vršila seja plenuma tarifnega odbora pod predsedstvom direktorja generalne direkcije državnih železnic g. Gjuričiča. Seji so prisostvovali tudi zastopniki Slovenije, med njimi inž. Franc Zupančič za Zvezo slovenskih zadrug in Ivan Mohorič za Zbornico TOI. — Dnevni red je vseboval tri važne točke in sicer: 1. Upliv eventualne otvoritve prometa s Thaon de Revelom na Reki na pomorsko-trgovinsko politiko in na gospodarske kroge. 2. Diferencialno tarifiranje strešnikov in zidakov. 3. Nove zakupne cene za železniška skladišča. Predvsem so se določile in ugotovile načelne smernice, po katerih naj obravnava v bodoče tarifni odbor posamezna tarifa vprašanja, ki so velike važnosti za naše gospodarske kroge. Sestavljena je bila tozadevna spomenica. Dosedanji poslovnik tarifnega odbora bo ostal tudi nadalje v veljavi in se bo le prilagodil novi uredbi o organizaciji železniške službe. Izvolile so se štiri sekcije (odseki) in izvršni odbor. V vseh so zastopani tudi Slovenci. Odseki so takoj razpravljali o aktualnih vprašanjih in donesli svoje zaključke. Razprava o prvi točki dnevnega reda je odpadla z ozirom na to, da se bo o otvoritvi Thaon de Revela razpravljalo predhodno na interministrski seji. Vendar pa so tudi v tem vprašanju podali posamezni zastopniki tarifnega odbora svoja pismena mnenja. Glede tarife za prevoz zidne in strešne opeke v notranjosti države se je v odsekih sklenilo, da naj ostanejo nespremenjene dosedanje tarife. O povišanju za kupnine za železniška skladišča na postajah, ki se je izvršilo letos, pa so bili odseki mnenja, da bi to neprimerno povišanje rodilo težke posledice ne samo za interesente, nego tudi za samo železniško upravo. Plenum je mnenje odseka potrdil in razvila se je obširna in temeljita s stvarnimi podatki podprta diskusija, v kateri so predstavniki gospodarskih krogov iznesli vse argumente. S službene strani se je izjavilo, da se bodo znižale sedanje tarife za železniška skladišča za 40% in sicer na ta način, da se izvrši diferenciacija z ozirom na teren skladišča, kakor tudi na lokalne prilike na posameznih postajah. To revizijo novih zakupnih cen bodo izvršile direkcije po zaslišanju posameznih v njeno področje spadajočih postaj.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

USTANOVLJENA 1900

Delniška glavica:

Din 50.000.000.—

Skupne rezerve cca:

Din 10.000.000.—

Centrala: Ljubljana, Dunajska cesta

Podružnice:

Brežice, Celje, Crnomelj, Kranj, Maribor, Meškovič, Novi Sad, Novomesto, Ptuj, Rakek, Sarajevo, Slovenjgradec, Split, Šibenik, Gorica, Trst.

Se priporoča za vse bančne posle.

USTANOVLJENA 1900

Brojavni naslov:

Banka Ljubljana.

Telefon števil.: 2861,

2413, 2502, 2503.

Prometna banka d. d.

Ljubljana

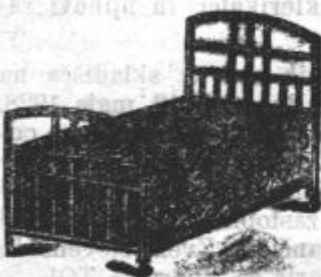
Stritarjeva ulica št. 2

(vogal Pred Škofijo 1, nasproti magistrata)

Telefon št. 2149, 2968
Pošt. ček. rač. 13.853

Žiro-račun
pri Narodni banki

Nakup in prodaja valut in deviz. Sprejemanje vlog na tekoči račun in hranilne knjižice, vnovčevanje čekov in menic. Izdaja uverenj, garancijskih in kreditnih pisem, podeljevanje kreditov in izvrševanje vseh bančnih poslov po najkulantnejših pogojih.

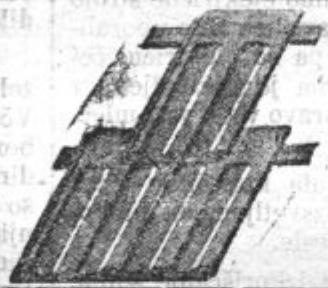
Garniture

za dva postelji
in mizo 290, 420,
560 Din, klot-
odeje 185, 220,
280 Din, kavne
garniture 55, 74,
125 Din, mad-
ras zastori gar-
nitura 90, 110,
130, 150 Din,

Obrtlačni fotir 30, 40, 53 Din, Otoman odeje 350,
450, 1000 Din, preproge tekači 23, 37, 48 Din, lino-
leum sobne preproge 285, 450, 540 Din, platno za
rjuho 28, 33, 37, cvilih za žimnice 37, 46, 60 Din,
čišče perje higijenično čisto 40, 60, 85 Din, žima
53, 58, 70 Din. Dobavijo se tudi gotove pernice
in zglavniki. Proizvame se ureditev hotelov in
zavodov. Blago samo v solidni kakovosti iz naj-
boljših svetovnih tovarn. Zahtevajte takoj cenik z
več 1000 slikami od veletrgovine

R. STERMECKI, Celje št. 63.

Naročila čez 500 Din poštnine prosto.

„ILOVAC“

Tvornica glinastih
strešnikov in opeke

FRÖHLICH & BICHLER

Karlovac.

Dnevna produkcija 100.000 komadov strešnikov in opeke. Pro-
izvajanje vseh vrst opeke in strešnikov ter vseh glinastih pred-
metov. — Posebno se priporočajo falcovani in dvakrat falcovani
strešniki v dovršeni obliki ter po zelo ugodnih cenah. Dobavijo
se franco na vsako postajo. — Glavno zastopstvo za Slovenijo:

„Ekonom“, Ljubljana, Kolodvorska 7

Naročajte GRUDO!

KUPIJEMO zlato, srebro,

platino in pla-
čamo: 1 srebrno krono Din 3.60
2 srebrni kroni Din 7.20
5 srebrnih kron Din 18.--

prevzamemo tudi vse druge kovine
in plačamo najbolje.

TOVARNA ZA LOČENJE DRAGIH KOVIN
Sp. Šiška, Sv. Jerneja cesta št. 5.

„TEŽAKOVO OLJE“

dobi se samo pri tt:

M. TEŽAK, Zagreb, Gundulićeva 13

Navodila brezplačno!

„Levoročni“ „Flachstep“ Cylinder

Znano je, da so najpre-
ciznije izdelani samo
šivalni stroji znamke:
„Gritzner“ in „Adler“
za dom, obrt in industrijo
Ugodni plačilni pogoji. Večletna garancija

le pri **Josip Petelinc, Ljubljana**

blizu Prešernovega spomenika za vodo.

Zdravilišče Rogaška Slatina

Največje in najmodernejšo urejeno zdravilišče v kraljevini SHS.

Svetovno znani zdravilni vrelci:

„TEMPEL“ „STYRIA“ „DONAT“

Zdravljenje vseh bolezni želodca in čreves, mehurja,
žolčnih kamnov, srca, ledvic in jeter.

Sezona: 1. maja do 30. septembra.

Glavna sezona: 15. junija do 31. avgusta.

Cene zmerno. Izven glavne sezone znatni popusti. Svira vojaška godba. Radio.
Največji komfort. Prometne zveze zelo ugodne. — Na železnici izredni popusti.
Razpošiljanje mineralne vode. — Zahtevajte prospekte!

Ravnateljstvo zdravilišča.

KOSE la, kranjske oblike, turške, peklenške in „Vulkan“
(z garancijo) ter prvovrstne brusne kamne imo v zalogi
osrednja gospodarska zadruga
„E K O N O M“ LJUBLJANA, Kolodvorska ul. 7.

KMETSKE HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Račun poštno hranilnice št. 14257

reg. zadr. z neomej. zav.

Brzjavke „Kmetijski dom“, Telefon št. 2547

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 1, pritličje

Daje:

Posojila na knjižbo, proti poročtvu ter
zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter
devoljuje kredite v tekočem računu pod
najugodnejšimi pogoji.

Obrestuje
vloge na
knjižice **6%** brez od-
povedi

čistih

Večje stalne vloge in vloge v tekočem
računu po dogovoru.

Preskrbuje: Kavcije, inkase, srečke
in vrednostne papirje ter čeke in nakaznice
(nakazila) na druga mesta.

Uradne ure:

Vsak delavnik od 8.—12.1/2 in od 3.—4.1/2

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

Podružnica v KAMNIKU na Glavnem trgu.